

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת נאוה בן-אור**

15 מאי 2012

עת"מ 13110-02-12 ז ואח' נ' הפנים ואח' ז

העותרים

1. ז
2. המוקד להגנת הפרט

נגד

המשיבים

1. שר הפנים
2. ראש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
3. מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית
4. יו"ר ועדת ההשגה לזרים

נוכחים:

ב"כ העותרים: עו"ד נועה דיאמונד ועו"ד בנימין אחסתרובה
ב"כ המשיבים: עו"ד אחוה ברמן

פרוטוקול

ב"כ העותרים: עניינה של העותרת 1 בא על פתרונו.

חשוב להזכיר שבמובן הרחב יש לנו הסכמה עם המשיב, שנינו רואים עין בעין שהמקרים של נשים מהגרות קרבנות אלימות, הם מקרים מיוחדים הדורשים התייחסות מיוחדת. ואכן המשיב קבע נוהל ספציפי בעניין. אך חסרה כאן חוליה של ההגנה על הנשים המוחלשות ביותר, אלו שהפכו לשוהות בלתי חוקיות בעל כורחן. אנחנו התרכזנו בשאלה מה יקרה לנשים אלה בזמן שהן מחכות להחלטת הוועדה. מדובר בתקופה לא קצרה ובמהלכה צריך למצוא פתרון פרקטי לנשים האלה. דיברנו על הצורך לנתק את התלות בבעל האלים ולצאת לחיים עצמאיים. כדי לעשות את זה ולהגשים את הרציונל הזה שעמד בבסיס הנוהל של המשיב, צריך לאפשר לאישה לעבוד ולפרנס את עצמה, לפעמים גם את ילדיה כדי שהאישה תוכל להשיב לעצמה את כבודה וביטחונה העצמי. יש לאפשר לה לשהות ללא פחד וללא חשש מפני גירוש. בהקשר זה לצערי ההתחייבות של המשיב שלא לגרש את הפונים אל הוועדה הבין משרדית אינה מספיקה. מניסיוני האישי מבחינת רשויות האכיפה, ההסבר של "יש לי בקשה מתנהלת" נחשב תמוה במקרה הטוב ובלתי קביל במקרה הרע. טיפלתי בכמה מקרים בהם הייתי צריכה להתחנן לפני שוטרים על סף גירוש של מרשי אשר פנו לוועדה. ההתחייבות של המשיב, לא באמת מהווה אישור שהייה במובן הפרקטי והפרקטי הזה זה מה שהנשים האלה צריכות. גם לא ברור לנו מה הפתרון בעיני המשיב, מה הציפייה שנשים

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת נאוה בן-אור**

15 מאי 2012

עת"מ 13110-02-12 ד. ואח' נ' הפנים ואח'

1 אלה יעשו. הן נשים שנמצאות במצב נפשי קשה ממילא, האם הציפייה היא שיאלצו להיאבק
2 מאבק קיום יום יומי להסתגר בבית, להתחנן למשפחה כפי שנאלצה לעשות העותרת 1
3 בבקשה לעזרה כספית כדי לשרוד, או אולי לקחת את הסיכון לעבור על החוק ולעבוד ללא
4 אשרה. לא ברור מדוע המשיב לא מוכן ליצור קונסטרוקציה שמאפשרת לאותן נשים שהוא
5 בעצמו התחייב לא לגרש, להתקיים בצורה מינימאלית עד קבלת החלטה סופית בעניינן.
6 חשוב להדגיש כי אנו לא מבקשים לעקוף את הוועדה הבין משרדית אלא פיתרון לתקופת
7 הביניים והמשיב יכול לתת מגוון של אשרות או מגוון של אורכים ואפשר לחשוב על אשרה
8 שמתאימה לצרכים הספציפיים פה ולתקופות קצרות יחסית. אנו גם לא מבקשים שיתנו
9 אוטומטית אשרה למי שמגיעה ללשכת המשיב ואומרת שהיא מגישה בקשה הומניטארית.
10 אפשר לחשוב על מנגנון של איזון כך שיהיה מדובר באישה שהסיפור שלה יפורט בפני
11 המשיב, אישה שתוכיח את האלימות כלפיה וכמובן במידה ומתברר שהשהייה ללא אשרה
12 לא היתה קשורה לבן הזוג, אפשר לבטל את האשרה. מדובר בדבר הפיך.
13 לגבי בדיקת הזיקות אליה התייחסה תשובת המשיב, המשיב מפנה לפס"ד זאוולדי לעניין
14 בדיקות הזיקות של המבקש לישראל לעומת זיקותיו למדינת המוצא. חשוב לזכור את
15 ההערה של בית המשפט בסעיף 17 בפס"ד הנ"ל, שם בית המשפט העיר שלגבי נשים מוכות
16 צריך דווקא להקל בכל הקשור למבחן הזיקות כי מדובר בנשים שהיכולת שלהן ליצור
17 קשרים בחברה, להיות עצמאיות ולצאת מהבית מוגבלת. ולכן לא ברורה טענת המשיב בדבר
18 החשש שרישיון שהייה זמני עלול ליצור זיקות מלאכותיות. להיפך, בסירוב להסדיר זמנית
19 שהייה של אישה אשר ממתינה לתשובת הוועדה, המשיב רק מעמיק את המצב שמתואר
20 בפס"ד הנ"ל. או שהאישה תמשיך להסתגר בבית, לא תעבוד ותישאר תלויה בבעל מכה, או
21 שהיא תסתכן בעבודה ללא היתר וחשיפה לגירוש. מדובר בבחירה בין שתי חלופות רעות
22 העתירה מבקשת ליצור חלופה טובה עבור נשים מוחלשות אלה.
23 אעיר לעניין טענת השהייה הבלתי חוקית, בעתירה הפנינו לכתובה אקדמית נרחבת לגבי
24 נשים מוכות מהגרות, כך שהטענה שמדובר בתופעה של ניצול ההליך המדורג על ידי הבעל,
25 היא לא טענה שנטעת בעלמא. יש בסיס מחקרי מוצק לטענה שאחת מדרכי השליטה של
26 בעלים אלימים בנשים מהגרות, הוא הליך ההגירה עצמו. ולכן יש דווקא יסוד סביר מאוד
27 לטענה שאישה שמוכיחה שהיא מוכה ומעמדה לא הוסדר, הסיבה לאי הסדרת המעמד הוא
28 רצון השליטה של הבעל ולא התרשלות של האישה באי פניה להסדרת מעמדה. האישה גם לא
29 יכולה לפנות להסדיר את מעמדה באופן עצמאי בלי מזמין הליך מדורג.

30

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת נאוה בן-אור

15 מאי 2012

עת"מ 12-02-13110 ד ואח' נ' הפנים ואח'

1 **ב"כ המשיבים**: העותרות יוצאות מנקודת מוצא שיש זכות כל שהיא לקרבנות אלימות ועל
2 המשיב למצוא פיתרון לאותן קרבנות, מבקשות על מנת שתוכלנה לממש את זכותן. עיקרון
3 היסוד כאן הוא שמתן מעמד מכוח נישואין תלוי בקיום קשר זוגי עם בן הזוג הישראלי.
4 משפקע הקשר, ככלל פקעה הזכות להישאר בישראל ולקבל מעמד. אלא בהתקיימותם של
5 טעמים הומניטאריים שהוכרו כמצדיקים מתן מעמד על ידי הגוף המוסמך לכך שהוא
6 הוועדה הבין משרדית. זו נקודת המוצא. ככלל אין זכות.
7 מי שצריך לבחון את התקיימותם של התנאים האלה, זו הוועדה הבין משרדית. עמדת
8 העותרות מבקשת להסיט את נקודת הבחינה מהוועדה הבין משרדית אל ראש הדסק, כי על
9 פי נוהל אלימות ראש הדסק בוחנת את התקיימותם של תנאי הסף, תנאי הסף להעברה
10 לוועדה, אלו אינם תנאי סף לקבלת מעמד. גם אם הוכחה טענת האלימות לכאורה, אין בזה
11 בלבד משום טעם המקנה אוטומטית זכות למעמד בישראל. עדיין ההליך הוא שהוועדה
12 בוחנת את מירב הזיקות מתוך הנחה שרק מי שקשרה את גורלה בישראל ויש לה זיקות
13 לישראל יותר ממדינת המוצא רק היא זכאית להישאר בישראל, גם אם היא קורבן אלימות.
14 היינו אם יש קורבן אלימות שהזיקות שלה לא לישראל אלא למדינת מוצאה, היא לא זכאית
15 להישאר כאן ולכן זיקה זו חשובה.
16 טוענת חברתי שניתן לעשות בחינה זו על ידי ראש הדסק על ידי שימוע שנעשה למבקשות,
17 אני חולקת, ראש הדסק אינה הגוף המוסמך אלא הוועדה הבין משרדית.
18 כפי שכתבתי בכתב התשובה, יש לזכור שאלו הם המקרים היותר נדירים, המקרה השכיח
19 הינו שנמצאת אישה בהליך מדורג ומקבלת אשרה מכוח ההליך המדורג, זהו תנאי לכניסה
20 לנוהל ובמקרה זה מוארכת האשרה.
21 יש משמעות לעניין הזה. במקרה שאישה נמצאת במהלכו של ההליך המדורג, הרי שנבחנו
22 לגביה מבחנים רלוונטיים במהלך תקופת ההליך המדורג. הבחינה היא בחינה עיתית בהתאם
23 לנסיבות ובכפוף לאותם מבחנים ניתנת האשרה. בין אותם מבחנים, מרכז חיים בישראל.
24 כשפונה אישה בכלל או קורבן אלימות בפרט שלא היתה חלק מההליך המדורג, למעשה לא
25 נבחנו בעניינה המבחנים האלה.

26
27 **לאחר הפסקה:**

28
29 **ב"כ המשיבים**: לאחר ששמעתי את הערות בית המשפט, אני מבקשת שהות, על מנת להעביר
30 את הדברים לגורמים המוסמכים. אנו נגיש הודעה לבית המשפט עד ליום 3.6.12.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת נאוה בן-אור

15 מאי 2012

עת"מ 13110-02-12 ד. 'ואח' נ' הפנים ואח'

1

2

ב"כ העותרים: אם תוצע הצעה, אנו נבקש להגיב עליה.

3

4

5

החלטה

6

7 במהלך דברי תשובתה של ב"כ המשיבים, הערתי כי על פניו מתעורר קושי באותם מקרים
8 בהם מחליט ראש הדסק שעניינו של הפונה מצדיק הפניה לוועדה הבין משרדית לעניינים
9 הומניטאריים. הכוונה לכך שמצד אחד דיוני הוועדה מתמשכים עת רבה ומצד שני, הפונה
10 הינו חסר מעמד ובנסיבות אלה וכל זמן שבקשתו תלויה ועומדת, אין הוא יכול לפרנס עצמו
11 ו/או את ילדיו.

12

13 המקרה שלפנינו הוא דוגמא טובה לכך של אישה שהיתה קרבן אלימות ונראה לכאורה כי
14 מטעם זה לא החלה כלל בהליך המדורג, והיא אם לשלושה ילדים, היה עליה להמתין
15 חודשים ארוכים עד להחלטת הוועדה הבין משרדית וכל אותה עת לא יכולה היתה לפרנס
16 את עצמה ואת ילדיה על כל המשתמע מכך ביחס לתלות המסוכנת בבעלה ובמשפחתו.

17

18 עוד יצוין כי במהלך הטיעון העלתה ב"כ העותרים טענה ולפיה, הגם שעל פי הנוהל הקיים
19 מתחייב משרד הפנים שלא להרחיק מישראל את מי שבקשתו הועברה לבחינת הוועדה הבין
20 משרדית, הרי שבהעדר אשרה מוגדרת, מתקשים אנשים אלה להתמודד עם אנשי מרות ופעם
21 אחר פעם מוזעקת היא לסייע למי מלקוחותיה המתקשים להסביר לשוטרים או אנשי אכיפה
22 אחרים את מעמדם בארץ. גם קושי זה צריך לבוא בחשבון בכל הנוגע לשאלה המתעוררת
23 ביחס לסבירות הנוהל והתייחסותו לשלב הביניים שבין החלטת ראש הדסק להעביר את
24 העניין לבחינת הוועדה הבין משרדית ועד להכרעתה.

25

26 ב"כ המשיבים ביקשה שהות על מנת להביא את הערות בית המשפט בפני הגורמים
27 המוסמכים.

28

29

משכך, הודעה בעניין זה תימסר לבית המשפט עד ליום 3.6.12.

30

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת נאור בן-אור

15 מאי 2012

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

1
2
3
4
5
6
7

כמובן שעל פי תוכן ההודעה, ייקבע המשך ההליכים בתיק.

ניתנה והודעה היום כ"ג אייר תשע"ב, 15/05/2012 במעמד הנוכחים.

נאור בן אור

נאור בן אור, שופטת

8
9
10